

Dominici corporis sanctificatæ fuissent. Et similiter ipse Dominus accipiens panem, benedixit; similiter autem et calicem, ut habetur Matth. 26, et Luc. 22. Et propter hoc non est de necessitate horum sacramentorum, quod materia prius benedicatur, quia sufficit benedictio Christi. Si qua vero benedictio adhibeatur, pertinet ad solemnitatem sacramenti, non autem ad necessitatem. Unctionibus autem visibilibus Christus non est usus, ne fieret injuria invisibili unctioni, qua est unctus præ consortibus suis. Et ideo tam chrisma, quam oleum sanctum infirmorum, prius benedicuntur, quam adhibeantur ad usum sacramenti.

Ad 1 ergo patet responsio ex dictis.

Ad 2, dicendum, quod utraque consecratio chrisomatis non refertur ad idem. Sicut enim instrumentum virtutem instrumentalem acquirit dupliciter, scilicet, quando accipit formam instrumenti, et quando movetur a principali agente ad effectum, ita etiam materia sacramenti duplici sanctificatione indiget, per quarum unam fit propria materia sacramenti, per aliam vero applicatur ad effectum.

Ad 3, dicendum, quod materia corporalis non est capax gratiæ, quasi gratiæ subjectum, sed solum sicut gratiæ instrumentum, ut supra dictum est (quæst. 62, art. 4, 2 et 3). Et ad hoc materia sacramenti consecratur, vel ab ipso Christo, vel ab Episcopo, qui gerit in Ecclesia personam Christi.

COMMENTARIUS.

1. Duo proponuntur in titulo articuli: primum, an sit necessarium, chrisma esse consecratum; secundum, an eodem modo necessarium sit, ut hæc consecratio fiat ab Episcopo. Ad priorem partem distincte respondet D. Thom. in art., de necessitate hujus sacramenti esse consecrationem, seu benedictionem chrisomatis. Ratio vero, qua id probat, nonnullam habet difficultatem; quæ, ad formam argumenti redacta, videtur esse hujusmodi. Omnis materia sacramenti, qua Christus non est usus, consecranda est, antequam ad usum sacramenti applicetur; illa vero, qua Christus est usus, non indiget tali consecratione; sed Christus non est usus unctione chrisomatis, aut olei; ergo de necessitate hujus materiæ est, quod prius consecratur. Major declaratur ex differentia inter baptismum et Eucharistiam respectu aliorum sacramentorum, tam quia Christus baptizatus est, et tactu suæ sanctissimæ

carnis aquam sanctificavit, ideo non est de necessitate simpliciter baptismi benedictio aquæ, sed solum est cæremonialis ex institutione Ecclesiæ; et similiter, quia ipsemet Christus panem accepit, et benedixit, nulla etiam prævia benedictio est de necessitate Eucharistiæ; ergo ubi Christus tactu suo non sanctificavit materiam, erit necessaria prævia benedictio; atque hujusmodi est materia chrisomatis, et olei infirmorum.

2. *Obiectio circa discursum D. Thom.* — Circa quem discursum primo objeci potest de aliis tribus sacramentis, quorum materiis Christus etiam non est usus, et tamen nulla est in eis necessaria prævia benedictio. Ad hoc autem facilis est responsio, sermonem esse de materiis, quæ sunt res sensibiles et permanentes; nam aliæ, quæ consistunt in solis actionibus humanis, aut verbis, non sunt capaces hujusmodi benedictionis, ut est in penitentia, confessio peccatorum; et in matrimonio, expressio consensus, seu mutæ traditionis corporum; in sacramento Ordinis contactus aliquis; quanquam in eo sacramento, eo modo, quo ex parte materiæ concurrunt aliquæ res permanentes, ita in eis reperitur prævia aliqua sanctificatio; nam, si materia est manuum impositio, illæ manus sunt Episcopales et consecratæ; si vero est porrectio alicujus instrumenti, illud instrumentum est aliquo modo sacrum et religiosum, ut est calix, patena, liber Evangeliorum, etc.

3. De penitentia etiam dicere quis posset, confessionem quodammodo sanctificari ex vi contritionis, seu attritionis, a qua procedat necesse est; de matrimonio vero, externam traditionem sanctificari ratione intentionis honeste procreandi filios in vitam æternam. Major difficultas est in prima propositione a D. Thom. assumpta, et in declaratione, et probatione ejus; nam quod in baptismo non requiratur necessario prævia benedictio aquæ, non est, quia Christus est usus baptismo, sed quia illud est sacramentum necessitatis; sicut enim ob hanc causam non requirit determinatum seu sanctificatum ministrum, ita etiam, propter eandem, communem tantum materiam postulat. Quod autem non sit propter contactum Christi, quia cum dicitur Christus fuisse usus baptismo, aut est sermo de sacramento baptismi, et hoc est falsum; aut est sermo de ablutione aquæ, et hoc modo etiam est usus unctione, et vivens, quando a Magdalena

unctus est, et mortuus, a Nicodemo. Similiter in Eucharistia propria ratio, ob quam non est necessaria prævia benedictio, non est, quia Christus illa est usus, sed quia illud sacramentum tale est, quod per ipsius materiæ consecrationem conficitur, ita ut materia consecrata sit ipsum sacramentum, usus vero sit quid posterius; ad consecrationem autem materiæ non oportuit exigi aliam priorem benedictionem, alioqui procedi posset in infinitum. Denique ex toto D. Thom. discursu nulla ratio colligitur, ob quam necessarium sit in hoc sacramento materiam esse præconsecratam; nam quod Christus non fuerit ea usus, non est sufficiens ratio.

4. *Responsio.* — Respondetur, ab hac ultima parte incipiendo, per se esse decens ac congruum, ut res, quæ ex se habet communem et vulgarem usum, priusquam ad sacrum usum, et ad sanctificandos homines assumatur, fiat aliquo modo sacra ac religiosa, ita ut prius constituatur in ratione materiæ remotæ, et rei sacræ separatæ a reliquis communibus; postea vero adhibeatur ad usum, qui est materia proxima, ut D. Thomas in solut. ad 2 et 3, significavit; quomodo dixit Cyrillus Hierosol., agens de chrismate, catech. 3 Mystag.: *Sanctum hoc unguentum non amplius est unguentum nudum, neque (si quis ita appellare malit) commune, postquam jam consecratum est.* Propter hanc ergo causam non fuit D. Thom. sollicitus in corpore art. in reddenda ratione hujus necessitatis, quam in solutionibus argumentorum satis erat explicaturus, sed illud potius existimavit declarandum, cur in baptismo et Eucharistia prævia materiæ benedictio non ex necessitate requiratur. Objectiones, autem contra hoc factæ, probant quidem, præter rationem a D. Thoma allatam, posse alias probabiles excogitari; non tamen efficiunt, quominus D. Thom. conjectura probabilissima sit. Nam, quod ad baptismum attinet, cum dicitur Christus usus baptismo, neque intelligitur in rigore de nostro sacramento, neque de quacumque communi aquæ ablutione, sed de baptismo Joannis, qui, licet fuerit diversus a nostro, tamen conveniebat in materia, et aliquam rationem sacri signi habebat, quatenus erat veluti præcursor ad baptismum Christi; eoque usus est Christus, ut aquas ad suum baptismum sanctificaret ac consecraret; hoc autem modo non est Christus usus unctione aliqua chrisomatis aut olei, licet aliis de causis unctum fuerit ali-

quando corpus ejus; non tamen constat illas unctiones ex hujusmodi materia fuisse. Quod vero ad Eucharistiam spectat, nova declaratione non indiget; utraque enim ratio adducta conveniens est; cum enim materia illius sacramenti in persona ipsius Christi consecratur, sufficiens prævia sanctificatio est viva representatio ejus, quod ipse gessit, ut, sicut ipse accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas, et verbo suo consecravit, ita etiam faciat minister illius sacramenti, ejus personam representando.

5. Ad alteram questionem in titulo contentam, D. Thom. non videtur respondere in corpore articuli; solum enim concludit, chrisma prius esse conficiendum quam ad usum sacramenti adhibeatur; nihil tamen de Episcopo dicit; tamen, cum in titulo id proposuerit, ut responsio questioni adæquata sit, in eo sensu intelligenda videtur; præsertim quia testimonium Innocentii, quod adducit in argumento Sed contra, de Episcopali consecratione loquitur; et in solut. ad 3, etiam rationem insinuat dicens, materiam sacramenti, ut sit gratiæ instrumentum, debere consecrari, vel ab ipso Christo, vel ab Episcopo, qui gerit in Ecclesia personam Christi. Dices, etiam sacerdotem sic gerere personam Christi. Respondetur, specialiter hoc dici de Episcopo, qui ex institutione ipsius Christi est ordinarius pastor et sponsus Ecclesiæ, et subit vicem ipsius Christi.

ARTICULUS IV.

Utrum hæc sit conveniens forma hujus sacramenti: *Consigno te signo crucis, etc.* (infra, quæst. 84, art. 3, corp.; et 4, d. 7, q. 1, art. 3, quæst. 3; et op. 22, col. 1).

1. *Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod hæc non sit conveniens forma hujus sacramenti: Consigno te signo Crucis, et confirmo te chrismate salutis, in nomine Patris, et Filii et Spiritus Sancti, Amen. Usus enim sacramentorum a Christo et ab Apostolis derivatur. Sed neque Christus hanc formam instituit, nec Apostoli ea usi leguntur. Ergo non est conveniens forma hujus sacramenti.*

2. *Præterea, sicut sacramentum est idem apud omnes, ita et forma debet esse eadem, quia quælibet res habet unitatem, sicut et esse, a sua forma. Sed hæc forma non omnes utuntur; quidam enim dicunt: Confirmo te chrismate sanctificationis. Ergo hæc non est conveniens forma hujus sacramenti.*

3. Præterea, sacramentum hoc debet conformari baptismi sicut perfectio perfectibili, ut supra dictum est (quæst. 65, art. 4, et art. 2 hujus quæst., argum. 2). Sed in forma baptismi non fit mentio de consignatione characteris, nec etiam de cruce Christi (cum tamen per baptismum homo Christo commoriatur, ut Apostolus dicit, Rom. 6), nec etiam fit mentio de effectu salutis, cum tamen baptismus sit de necessitate salutis. In forma etiam baptismi ponitur unus actus tantum, et exprimitur persona baptizantis, cum dicitur: Ego te baptizo. Cujus contrarium apparet in forma prædicta; non ergo est conveniens forma hujus sacramenti.

Sed contra est auctoritas Ecclesiæ, quæ hac forma communiter utitur.

Respondeo dicendum, quod prædicta forma (posita in initio art.) est conveniens huic sacramento. Sicut enim forma rei naturalis dat ei speciem, ita forma sacramenti continere debet quicquid pertinet ad speciem sacramenti. Sicut autem ex supra dictis patet (art. 4 hujus quæst.), in hoc sacramento datur Spiritus Sanctus ad robur spiritualis pugne. Et ideo in hoc sacramento tria sunt necessaria, quæ continentur in forma prædicta (posita in 1 argum.). Quorum primum est causa conferens plenitudinem roboris spiritualis, quæ est sancta Trinitas, quæ exprimitur, cum dicitur: In nomine Patris, etc. Secundum est ipsum robur spirituale, quod homini confertur per sacramentum materię visibilis ad salutem, quod quidem tangitur, cum dicitur: Confirmo te chrismate salutis. Tertium est signum, quod pugnatore datur, sicut et in pugna corporali milites insigniis ducum insigniuntur. Et quantum ad hoc dicitur: Consigno te signo crucis, in quo scilicet rex noster triumphat, ut dicitur Coloss. 2.

Ad 1, dicendum, quod, sicut supra dictum est, per ministerium Apostolorum quandoque dabatur effectus hujus sacramenti, scilicet plenitudo Spiritus Sancti, quibusdam visibilibus signis miraculose a Deo effectis, qui potest effectum sacramenti sine sacramento conferre. Et tunc non erat necessaria nec materia nec forma hujus sacramenti. Quandoque autem tanquam ministri sacramentorum hoc sacramentum præbebant, et tunc sicut materia, ita et forma ex mandato Christi utebantur. Multa enim servabant Apostoli in sacramentorum collatione, quæ in Scripturis communiter propositis non sunt tradita. Unde Dionys. dicit (in cap. 7 Eccles. Hierar., part. 3, inter med.

et fin.): Consummativas invocationes, id est, verba, quibus perficiuntur sacramenta, non est justum Scripturas interpretantibus, neque mysticum earum, aut in ipsis operatas ex Deo virtutes, ex occulto ad commune adducere, sed nostra sacra traditio sine pompa, id est, occulte, eas edocet. Unde et Apostolus dicit, loquens de celebratione Eucharistiæ, 1 Cor. 11: Cætera, cum venero, disponam.

Ad 2, dicendum, quod sanctitas est salutis causa. Et ideo in idem redit, quod dicitur, chrismate salutis, et sanctificationis.

Ad 3, dicendum, quod baptismus est regeneratio in spiritualem vitam, qua homo vivit in seipso; et ideo non ponitur in forma baptismi, nisi unus actus ad ipsum hominem sanctificandum pertinet. Sed hoc sacramentum non solum ordinatur ad hoc, quod homo sanctificetur in seipso, sed exponatur cuidam pugne exteriori. Et ideo non solum fit mentio de interiori sanctificatione, cum dicitur: Confirmo te chrismate salutis; sed etiam consignatur homo exterius quasi vexillo crucis ad pugnam spiritualem, quod significatur, cum dicitur: Consigno te signo crucis. In ipso autem verbo baptizandi, quod ablutionem significat, potest intelligi et materia, quæ est aqua abluens, et effectus salutis; quæ non intelliguntur in verbo confirmandi, et ideo oportuit hæc ponere. Dictum est autem supra (quæst. 66, art. 5, ad 1), quod hoc, quod dicitur: Ego, non est de necessitate forme baptismalis, quia intelligitur in verbo primæ personæ; apponitur tamen ad exprimendam intentionem; quod non est ita necessarium in confirmatione, quæ non exhibetur, nisi ab excellenti ministro, ut infra dicitur (art. 11 hujus quæst.).

Littera D. Thom. perspicua est; rem autem ipsam amplius explicabimus in ultima sect. disput. sequentis.

DISPUTATIO XXXIII,

ET SECUNDA DE CONFIRMATIONE.

DE ESSENTIA SACRAMENTI CONFIRMATIONIS.

Quæ sit definitio confirmationis. — Confirmatio defini potest, esse sacramentum novæ legis, quo baptizati in gratia roborantur, et speciali modo Spiritum Sanctum accipiunt; seu esse sacramentum novæ legis speciale robor gratiæ Spiritus Sancti significans, et

conferens. His enim verbis metaphysico modo per proprium genus et differentiam hujus sacramenti essentia declaratur; tamen hoc modo explicata ratione hujus sacramenti pendet ejus intelligentia ex cognitione effectuum ejusdem sacramenti. Nam signum non potest sine signato intelligi, neque specialis causalitas instrumenti absque speciali effectu; et ideo hæc tractatio reservanda est in disputationem sequentem, quæ erit de effectu. Aliter ergo potest magis physice defini confirmatio, quod sit unctio chrismatis in fronte signo crucis facto, sub præscripta forma verborum. Et hæc definitio est a nobis in hac disputatione explicanda, in qua prius de materia remota, deinde de proxima, ac postremo de forma dicemus.

SECTIO I.

Utrum oleum balsamo mistum sit de necessitate materię hujus sacramenti.

1. Prima sententia. — Prima sententia esse potest, nullam sensibilem materiam præter Episcopalem manuum impositionem esse de substantia hujus sacramenti. Hæc fuit opinio Canonistarum, ut refert Marsilius in 4, q. 5, art. 1, qui fundabantur in hoc, quod materia hæc fuit ab Ecclesia instituta; et eadem opinio tribui potest Alensi et Bonaventuræ, qui idem docent locis supra citatis; nam quod est ex sola institutione Ecclesiæ non potest esse de substantia sacramenti. Unde Apostoli nulla materia utebantur præter manuum impositionem, ut sentit Hugo Vict., lib. 4 de Sacram., p. 7, c. 2.

2. Secunda opinio admittit chrisma saltem ex oleo confectum esse de essentia hujus sacramenti; balsami autem mitionem non esse de necessitate sacramenti, sed solum de necessitate præcepti, sicut est mistio aquæ in Eucharistia. Ita sentit Cajet. hic, quem secuti sunt Sot., d. 7, art. 2; Victoria, supra, n. 44; Navar., cap. 22, n. 8; Covar., lib. 4 Variar. resolut., cap. 40, n. 4; citantur etiam Hosius, Ledes. et alii moderni, sed falso. Præcipuum fundamentum hujus sententiæ sumitur ex Innocent. III in cap. 4 de Sacram. non iterandis, ubi consultus Pontifex, an confirmatio esset iteranda in eo, qui per errorem non chrismate, sed oleo fuerat delinitus, respondet, nihil esse iterandum, sed caute supplendum, quod incaute fuerat prætermisum; supponit ergo, id, quod fuerat prætermisum,

non esse de substantia sacramenti. Nam si defectus fuisset substantialis, sacramentum etiam nullum fuisset; ergo iterum dari debuisset. Respondent Palud., Duran., Adrian., et alii infra citandi, Pontificem non negare, in eo casu dandum esse sacramentum confirmationis, sed negare esse iterandum sacramentum confirmationis; illa enim non est iteratio, sed effectio ejus, quod factum non fuerat. At hoc nimis videtur violentum, tum quia ibi non erat quæstio de iteratione, nec fiebat vis in verbo iterandi, prout significare potest secundam collationem ejusdem sacramenti post primam ratam et validam; sed simplicius agebatur de iteratione, prout communiter loquimur, ad significandam collationem sacramenti, quæ iterum fit, quomodo prior iudicatur fuisse invalida; tum etiam quia verba illa, sed caute supplendum, quod incaute fuerat prætermisum, plane indicant, non esse totum sacramentum iterandum, sed solum aliquem defectum supplendum, quod solum habet locum, quando defectus est accidentalis; nam si sit substantialis, totum repeti oportet. Et confirmatur, nam ibi simul cum illa quæst. alia Pontifici proponitur; scilicet, an subdiaconatus, sine manus impositione datus, sit iterandus; et utriusque quæstioni respondet eisdem verbis supra citatis. Sentit ergo ejusdem rationis esse defectum in utroque casu; sed in subdiaconatu ille defectus est accidentalis; ergo etiam alter in confirmatione.

3. Secundo principaliter potest hæc sententia testimoniis antiquorum Patrum suaderi; sæpe enim nomine olei hanc materiam significant; et quamvis interdum utantur nomine chrismatis, tamen illam vocem nomine olei sæpe declarant; nam chrisma apud Græcos ex vi suæ significationis unctionem tantum generatim significat, quolibet genere unguenti fiat, ut ex usu illius linguæ constat, et notavit Aug., tract. 33 in Joan.; et Prosper in lib. Sentent., in 342; S. Eligius, hom. 8, in die Cænæ Dom., ubi ait eo die confici chrisma, quia ante biduum Maria caput Domini ac pedes unguento perfudisse perhibetur. Item Isidor., lib. 7 Orig., cap. 2. Et ita Christus a chrismate dictus est, utpote divinitate, et gratia Spiritus Sancti excellenti modo unctus; usu vero accommodata est illa vox ad significandam illam materiam, qua fit unctio hujus sacramenti, quia illa est præcipua unctio, quæ in Ecclesia fit, et per illam datur Spiritus Sancti gratia, quæ in Scriptura per